

Camera's registreren hoeveel vogels sneuvelen door windturbines op zee

Trouw

20 april 2024 zaterdag

Copyright 2024 DPG Media B.V. All Rights Reserved

Section: Economie; Blz. 21

Length: 790 words

Byline: KOEN MOONS

Highlight: Trekvogels • Slimme camera's houden vanaf juni toezicht op een windmolen in het offshore windpark Hollandse Kust Zuid. Zo moet duidelijk worden hoeveel vogelslachtoffers turbines maken.

Body

Een van de windturbines in het nieuwe windmolenpark Hollandse Kust Zuid op de Noordzee wordt komende maanden door eigenaar **Vattenfall** voorzien van maar liefst zestien geavanceerde camera's. Die moeten van alle kanten in de gaten houden hoeveel trekvogels in de buurt van de turbine komen en vooral: of ze worden geraakt.

"We weten eigenlijk nog maar weinig over aanvaringen van vogels met windmolens op zee", zegt Jesper Kyed Larsen, bioloog in dienst van **Vattenfall**. "Bij windparken op land kun je veel beter onderzoeken hoeveel vogels slachtoffer worden, simpelweg door rond te lopen en te kijken of er vogels op de grond liggen. Op zee zinken ze of drijven ze weg."

Een deel van de camera's wordt geplaatst op het platform van de turbine en filmt van onder een ruim gebied rondom de rotor. Andere filmen alle hoeken rondom de turbine. Wanneer een vogel wordt geraakt en in zee stort, leggen deze laatste het dier vast. "Door machine learning bij eerdere tests in de VS in windparken op land kunnen we automatisch bepalen of het object een dier is of bijvoorbeeld een wolk. En ook of het een vleermuis of vogel betreft, en tot op zekere hoogte welke soortgroep het is", zegt Kyed Larsen.

Zorgplicht

Het energiebedrijf hoopt met de proef bij te dragen aan realistische voorspellingen van vogelaanvaringen. Daarvoor wordt nu vooral gebruikgemaakt van inschattingen en modelberekeningen. Die vormen ook de basis voor de vergunningverlening voor nieuwe windparken op zee. De zorgplicht is daarbij leidend: zolang de effecten op de vogelpopulaties van alle parken samen niet zeker is, is terughoudendheid geboden.

Camera's registreren hoeveel vogels sneuvelen door windturbines op zee

Sinds vorig voorjaar geldt in Nederland ook een verplichte start-stopprocedure. Wanneer massale trek van zangvogels wordt verwacht, worden de turbines tijdelijk stilgezet. "Dat wordt allemaal gedaan op basis van theoretische modellen zonder veel empirisch bewijs", aldus Kyed Larsen. "Wij dragen graag bij aan het verzamelen van empirische gegevens, zodat de procedures misschien verbeterd kunnen worden."

Waar in eerdere onderzoeken vooral gekeken is naar zeevogels, is deze proef juist gericht op de kleinere zangvogels die in voor- en najaar over zee trekken. Karen Krijgsveld van de Wageningen Universiteit is als wetenschapper betrokken bij de pilot van **Vattenfall**. "Zangvogels vliegen vooral 's nachts over zee en we weten dat er zo'n twintig keer per jaar echt massale trek is. Als het dan slechter weer is, gaan ze lager vliegen en vliegen dan precies op de hoogte van de rotors van windturbines. Op dat soort momenten zouden er veel slachtoffers kunnen vallen. Het is dus belangrijk daar meer van te weten."

Het systeem wordt komend jaar door de Wageningse wetenschappers gevalideerd door analyse van de camerabeelden en vergelijking met radarbeelden, geluidsopnamen en gegevens van vogeltellers op trektelposten. Krijgsveld: "Met de camera's op het platform detecteer je de groepen vogels en kun je de vliegbaan van een individuele vogel volgen. Als het goed is zou je dus moeten kunnen zien dat de vliegbaan stopt bij de rotor wanneer er een aanvaring is. Dan doet het systeem wat het moet doen."

De zijcamera's leggen de vallende vogels vast. "Als we dit systeem op meer plekken kunnen inzetten, zou dat enorm bijdragen aan het dichten van de kennislacune over hoe vaak vogels met windturbines in aanvaring komen, en daarmee welke gevaren windparken voor ze opleveren. Dat kan helpen mitigerende maatregelen te verbeteren, maar ook bij de keuzes waar en op welke manier nieuwe windparken geplaatst kunnen worden."

Verheugd

Vogelbescherming Nederland reageert verheugd op de proef. "Dit is waar we al lange tijd op aandringen: het werkelijk vaststellen van vogelaanvaringen", zegt Tim van Oijen van Vogelbescherming. "Wij zijn voorstander van wind op zee als onderdeel van de energietransitie, maar dan wel op zo'n manier dat er geen onaanvaardbare impact op vogelpopulaties ontstaat. We zijn blij met de start-stopprocedure, daarin is Nederland uniek. Maar zonder inzicht in het aantal vogelslachtoffers zul je een stilstandvoorziening heel ruim moeten inzetten, en dan krijg je veel discussie over hoe ruim dat moet zijn. We zijn dus heel positief over deze technische ontwikkeling en deze proef."

Van Oijen waarschuwt wel voor een te grote focus op het aantal aanvaringen, aangezien dat niet de enige bedreiging voor vogels is. "Er zijn ook vogelsoorten zoals alken en zeekoeten die gebieden mijden als er een windpark is en bijvoorbeeld foerageergebieden kwijtraken. Bij het kiezen van de juiste locatie voor windparken moeten we dus ook het habitatverlies niet uit het oog verliezen."

Wanneer massale trek van zangvogels wordt verwacht, worden de turbines tijdelijk stilgezet

Bekijk de oorspronkelijke pagina: pagina 21

Graphic

Turbines op zee vormen windpark Hollandse Kust Zuid van **Vattenfall**. foto JEFFREY GROENEWEG, anp

Load-Date: April 19, 2024

Camera's registreren hoeveel vogels sneuvelen door windturbines op zee

End of Document